

HYVÄN HALLINNON OHJE

hyväksytty khall 07.08.2017 § 136

Isonkyrön kunta

1 § Ohjeen tarkoitus

Ohjeen tarkoituksena on luoda tukea hyvää johtamista sekä selkeyttää hallinnon menettelytapoja kunnassa. Kunnan hallintoa ohjaavat lait ja asetukset, hallintosäätö sekä kunnanvaltuuston ja muiden toimielimien päätökset.

Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista. Niihin kuuluvat muun muassa hallinnon oikeusperiaatteet, jotka ohjaavat viranomaisen päätösharkintaa ja muuta asian käsittelyä.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa tarkoittaa toimintatapojen ja -rakenteiden laatua, tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja tilivelvollisuutta. Hyvä hallintotapa edellyttää organisaatorakenteiden ja johdon eri tasojen roolien selkeyttä ja roolien mukaista toimintaa.

Hallinto on hyvää silloin, kun kunta toteuttaa laissa sille määrättyä tehtävää korkealaatuisesti ja kustannustehokkaasti, huolehtii palveluksessaan olevan henkilökunnan työhyvinvoinnista, pystyy muuntautumaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti ja on sidosryhmäsuhteissaan luotettava ja yhteistyökykyinen kumppani. Hallintoa ohjataan myös yksityiskohtaisilla ohjeilla eri palvelualueilla.

2 § Hyvän hallinnon perusteet

Hallinnon oikeusperiaatteita ovat:

- yhdenvertaisuusperiaate, joka velvoittaa tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen
- tarkoitussidonnaisuuden periaate, jonka mukaan viranomaisella ei saa olla toiminnassaan vääriä vaikuttimia eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin
- objektiviteettiperiaate, joka edellyttää viranomaisilta asiallista ja puolueetonta toimintaa
- suhteellisuusperiaate, jonka mukaan viranomaisen toimen on oltava asianmukainen, tarpeellinen ja oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon kysymyksessä olevalla toimella pyritään
- luottamuksensuojaperiaate, joka on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvat myös

- palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus,
- neuvontavelvollisuus,
- hyvän kielenkäytön vaatimus ja
- viranomaisten yhteistyövelvoite.

Säännökset velvoittavat viranomaista järjestämään toimintansa niin, että hallinnossa asiointi saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja että viranomainen suorittaa tehtävänsä mahdollisimman tuloksellisesti.

Hyvän kielenkäytön vaatimus velvoittaa käyttämään asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Viranomainen järjestää tarvittaessa asianosaiselle tulkitsemisen ja kääntämisen asiassa hallintolain 26 §:n mukaisesti.

Hyvän hallinnon perusteet on otettava huomioon kaikessa julkisen hallinnon toiminnassa, ei vain hallintoasian käsittelyssä ja päätöksenteossa.

3 § Hyvä hallintotapa

Kunnan toimielimet ja esimiehet vastaavat johtamastaan toiminnasta ja tavoitteiden saavuttamisesta ja järjestävät vastuullaan olevan toiminnan tehokkaaksi, päämäärätietoiseksi ja tavoitteet saavuttavaksi. Hyvän hallintotavan mukaan toimielimet kokoontuvat säännöllisesti, käsittelevät niille määritellyt asiat, tekevät päätökset vaihtoehtojen arvioinnin jälkeen ja järjestävät riittävän seurannan päätösten toimeenpanolle. Hyvään hallintotapaan kuuluu, että päättäjillä on olennainen ja tarpeellinen tieto johtamisen ja päätöksenteon tueksi. Asiat valmistellaan toimielimen päätettäväksi ilman turhaa viivytystä.

4 § Johtaminen

Kuntajohtaminen jakaantuu luottamushenkilöille ja ammattijohtajille. Kuntalain mukaan kunnan luottamushenkilöitä ovat mm. valtuutetut ja varavaltuutetut sekä kunnanhallitukseen ja muihin toimielimiin valitut jäsenet ja varajäsenet. Poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu, toiminnan suuntaviivoista päättäminen sekä linjaratkaisujen ja strategisten päätösten tekeminen. Luottamustoimessa toimitaan virkavastuulla. Kunnanhallituksen ja muiden toimielinten jäsenillä on lojaalisuusvelvollisuus. Toimielimen jäsen edustaa luottamustoimessaan koko kuntaa ja kunnan asukkaita.

Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta operatiivista toimintaa. Palvelualueiden johtajat ja lähiesimiehet huolehtivat kunnan palvelualueiden operatiivisesta johtamisesta.

Hyvä johtaminen perustuu arvoihin ja on strategiaan painottuvaa toimintaa, jossa otetaan tulevaisuuden haasteet huomioon ja jossa jaetaan kullakin olevaa erityistietoa oikeiden ratkaisujen tekemisen mahdollistamiseksi kulloinkin käytävissä olevin resurssein. Tulosojohtaminen perustuu kunnanvaltuuston kullekin vuodelle hyväksymään talousarvioon ja -suunnitelmaan sekä kunnanhallituksen talouslinjauksiin. Johtamisen osatekijöitä ovat avoimuus, johdonmukaisuus ja läpinäkyvyys.

Kunnan luottamushenkilöt ja esimiesasemassa olevat toimivat vastuuntuntoisesti, rehellisesti ja yhteistyökykyisesti voimassaolevien ja yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaisesti kunnan ja kuntalaisen parhaaksi.

Kunnassa eri tasolla toimivat esimiehet huolehtivat siitä, että työn tavoitteet ovat selkeät, toiminta on tavoitteiden mukaista ja toimintaa seurataan ja raportoinnista huolehditaan. Työyhteisön hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että johtaminen edistää työnhallintaa ja antaa oikeudenmukaisuuden tunteen työssä. Päätöksentekoon liittyvä oikeudenmukaisuus on tärkeää ja sen kokemiseen vaikuttavat mm. se, että

- työntekijöitä kohdellaan tasavertaisesti
- päätökset tehdään oikean tiedon perusteella
- päätökset ovat johdonmukaisia – samat periaatteet koskevat kaikkia
- päätöksen perusteet on kerrottu niille, joita ne koskevat.